

Õiguskantsler

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministerium
info@justdigi.ee

Teie 17.01.2025 nr

Meie 21.01.2025 nr 18-2/230780/2500464

Arvamus konkurentsiseaduse muutmise eelnõu muudatustele

Lugupeetud justiits- ja digiminister

Tänan Teid, et andsite võimaluse osaleda 20. jaanuaril konkurentsiseaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (384 SE) muudatusettepanekute tutvustamisel.

Eelnõus tehtud muudatused võimaldavad ECN+ direktiivi Eesti konkurentsioigusesse üle võttes paremini arvestada Eesti õigusruumi ja -põhimõtetega.

Põhiõiguste tagamise seisukohalt on oluline, et enese mittesüüstamise privileegiga seonduv oleks võimalikult üheselt mõistetavalt kirjas.

Eelnõu § 78¹⁷ lõike 7 punkt 4 näeb ette, et järelevalvealune isik võib konkurentsijärelevamenetluses keelduda teabe andmisest ulatuses, millega ta tunnistaks keelatud teo või süüteo toimepanemist. Sellest võiks järeldada, et isikul on õigus keelduda vastamast ka neile küsimustele, mis otseselt enda süü tunnistamist ei puuduta.

Eelnõu seletuskirjas on märgitud, et teabenõudele vastamise kohustus on enese mittesüüstamise privileegiga vastuolus vaid siis, kui ettevõtjalt nõutakse süü tunnistamist. Seejuures on viidatud Euroopa Kohtu lahenditele *Qualcomm vs. Komisjon* ja *Orkem vs. Komisjon* (seletuskiri, lk 62). Seletuskirjas on jõutud järeldusele, et „konkurentsijärelevamenetluses on küll jätkuvalt keelatud nõuda juriidiliselt isikult keelatud teo (st konkurentsirikkkumise) või süüteo (mistahes muu kui konkurentsialase kuriteo või väärteo) toimepaneku tunnistamist, kuid järelevalvealune juriidiline isik ei saa keelduda konkurentsirikkkumise uurimisel vajaliku teabe esitamisest Konkurentsiametile põhjendusega, et see võiks olla vastuolus juriidilise isiku huvidega edaspidises väärteomenetluses“ (seletuskiri, lk 63).

Euroopa Kohtu praktika tõlgendamisel ei tohiks minna kaugemale, kui sellekohane praktika nõuab. Kohtupraktika põhjal on Euroopa konkurentsioiguses välja kujunenud põhimõte, et isik ei pea küsimusele vastama, kui sellele vastamine oleks samaväärne süüteo ülestunnistusega. Kohtupraktikas tehakse vahet puhtalt faktiküsimustel ja neil küsimustel, mis viivad sisuliselt süü omaksvõtuni. Neile viimastele küsimustele vastamisest on lubatud keelduda.¹ Palun kaaluge seletuskirjas selle vahetegemise selgitamist.

¹ Vt näiteks EKo C238/99 P, C244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C 250/99 P kuni C-252/99 P ja C-254/99 P, *Limburgse Vinyl Maatschappij jt vs. Komisjon*, p-d 273, 292; EKo C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00

Juriidilise isiku enese mittesüüdamise privileegi kitsas käsitus ei pruugi olla põhiseaduspärane.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Ivika Nõukas 693 8419
Ivika.Noukas@oiguskantsler.ee